

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 221/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť I. M., W. zastúpenej advokátkou Mgr. M. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom notárky JUDr. K. B., V., ako aj postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2011 doručená sťažnosť I. M., W. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom notárky JUDr. K. B., Notársky úrad, V. (ďalej len „súdna komisárka“), ako aj postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06 okresný súd na základe uznesenia č. k. 10 D 408/06-10 z 12. júla 2006 prerokúva dedičstvo po nebohej M. G., rod. P., naposledy bydliskom V. (ďalej len „poručiťka“), ktorá bola právnou predchodkyňou poručiťky (matkou sťažovateľky, pozn.), pričom okresný súd vykonaním procesných úkonov v predmetnom dedičskom konaní poveril súdnu komisárku. Podľa sťažovateľky postup okresného súdu a ním poverenej súdnej komisárky v predmetnej dedičskej veci aj napriek ňou podanej sťažnosti na prieťahy v konaní (4. januára 2011) predsedníčke okresného súdu je poznačené zbytočnými a neodôvodnenými prieťahmi, v dôsledku čoho sa oddaľuje právoplatné skončenie tohto konania, a tým sa prehĺbuje stav právnej neistoty sťažovateľky.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„... V predmetnom konaní sa jedná o jednoduchú vec týkajúcu sa prejednávania dedičského konania, ktoré vzhľadom na rozsah majetku spadajúceho do prejednávaného dedičského konania nepredstavuje v žiadnom prípade vybočenie z priemeru konaní tohto druhu. Vzhľadom na spisový materiál nie je možné konštatovať, že by sa v prípade dedičského konania sp. zn. 10 D 408/06 vedeného poverenou súdnu komisárkou JUDr. K. B. jednalo o skutkovo a právne zložitú vec. ...

Skutková ako aj právna zložitosť veci nebola konštatovaná ani v samotných odpovediach voči sťažnostiam na prieťahy v dedičskom konaní, v ktorých došlo k popísaniu priebehu konania.

... Postup a úkony sťažovateľky neprispeli ku vzniku zbytočných prieťahov, ani nevedli k spomaleniu postupu súdneho komisára pri prejednávaní predmetného dedičského konania. Sťažovateľka sa aj napriek dlhotrvajúcemu konaniu snažila pôsobiť vždy aktívne a poskytovať dostatočnú súčinnosť, pružne reagovať na výzvy súdnej komisárky v rámci prejednávania dedičského konania tak, ako to vyžaduje ustanovenie §101 ods. 1 O. s.p.

... Máme za to, že súdny komisár tak, ako aj Okresný súd v Dunajskej Strede v uvedenom dedičskom konaní si neplnia vyššie uvedenú funkciu garanta spravodlivosti a ich postup sa v celom konaní vyznačuje nečinnosťou.

... K zbytočným prietahom došlo už na začiatku ešte pred vydaním osvedčenia o dedičstve, ktoré bolo napadnuté sťažovateľkou z dôvodu nezahrnutia všetkých pasív a aktív do súpisu prejednávaneho dedičského konania. K ďalším prietahom dochádzalo aj po zrušení osvedčenia o dedičstve, keď 7 mesiacov po vrátení spisu súdnemu komisárovi na pokračovanie v dedičskom konaní súdny komisár nekonal. Obdobie od vrátenia veci na ďalšie konanie sa vyznačovalo vo veľkej miere administratívnymi úkonmi. Pre predĺženie doby dedičského konania mali veľký vplyv aj neúplné návrhy uznesení o nadobudnutí dedičstva, ktoré boli Okresným súdom v Dunajskej Strede niekoľkokrát vrátené súdnej komisárke JUDr. B. na dopracovanie.

Na základe uvedeného máme za to, že tak súdna komisárka JUDr. K. B. ako aj Okresný súd v Dunajskej Strede porušili práva sťažovateľa garantované článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. ...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky I. M... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom súdneho komisára JUDr. K. B. a Okresného súdu v Dunajskej Strede v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06 porušené.

Ústavný súd prikazuje súdnemu komisárovi JUDr. K. B. a Okresnému súdu v Dunajskej Strede v dedičskej veci vedenej pod sp. zn. 10 D 408/06 konať.

Ústavný súd priznáva I. M... primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 500 EUR, ktoré je jej Okresný súd v Dunajskej Strede povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Dunajskej Strede je povinný uhradiť I. M... trovy právneho zastúpenia vo výške 261,82 EUR na účet právneho zástupcu Advokátskej kancelárie B., s. r. o...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či postupom súdnej komisárky a okresného súdu v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav

takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že vo veci vedenej pod sp. zn. 10 D 408/06 bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 10 D/408/2006-214 z 8. marca 2011, proti ktorému sa sťažovateľka 26. apríla 2011 odvolala, a z tohto dôvodu bol spis 2. júna 2011 postúpený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na odvolacie konanie, ktorý vo veci konal pod sp. zn. 10 CoD/17/2011.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 408/06 bola teda ústavnému súdu doručená (13. augusta 2011, na poštovú prepravu podaná 9. júna 2011) potom, ako okresný súd vo veci rozhodol (8. marca 2011), a spis bol postúpený (2. júna 2011) krajskému súdu na odvolacie konanie, takže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu konania, a teda ani porušiť označené právo sťažovateľky, pretože rozhodnutím vo veci samej okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľky v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu

do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd však nad rámec poznamenáva, že ak po skončení odvolacieho konania po vrátení veci okresnému súdu pretrvávajú v jeho postupe prietahy v konaní, sťažovateľka má právo opätovne sa domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov novou sťažnosťou podanou ústavnému súdu.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prikázaní okresnému súdu konať, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012